

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Za gospodarsko sodelovanje

Zagrebsko glasilo gospodarskih krogov, »Jugoslovanski Lloyd«, ki stalno zelo stvarno piše o splošnih gospodarskih priključkih v državi, pa tudi o naših slovenskih in ki vneto zastopa misel sodelovanja vseh gospodarskih činiteljev v državi, je zadnje čase posvetilo svoje prostore zlasti vprašanju gospodarskega sodelovanja med dravsko in savsko banovino. Takšno sodelovanje gospodarskih činiteljev obeh banovin smatra list za potrebno v interesu gospodarske in splošne državne politike. Treba se je otestiti raznih predsodkov in uplivov. Da si interesi ene in druge banovine od časa do časa pridejo navzkriž, ni nič čudnega, saj se zgodi tudi to, da se v okviru ene banovine včasih križajo interesi posameznih gospodarskih skupin. To pa še ne sme biti razlog, da se posamezne banovine obdajo s plotovi.

»Jugoslovanski Lloyd« pravilno poudarja, da je dravska banovina naravnost navezana na sodelovanje z drugimi in se ne sme odtujevati ostalemu svetu. Večina njenih proizvodov se troši izven njenih meja. Industrija dravske banovine ima svoje odjemalce v vsej državi, veliko zlasti tudi v savski banovini. Gospodarski činitelji dravske banovine imajo enake težave in se morajo boriti proti enako nezdavnim pojavom v našem gospodarstvu, kakor oni v savski banovini. Zato je njihovo sodelovanje ne samo v njihovem, ampak tudi v splošnem državnem interesu. Da se je kriza našega kreditnega gospodarstva tako razmahnila, sta mnogo zakrivila pasivnost in nesloga gospodarskih činiteljev v obeh banovinah.

»Jugoslovanski Lloyd« vodi sedaj anketo v Sloveniji o gospodarskih priključkih, zlasti v industriji, ter o razpoložljivosti za tesnejše sodelovanje gospodarstvenikov iz Slovenije z onimi iz savske banovine. Z anketo je začel pri dveh najmerodajnejših osebah: pri vrhovnem šefu uprave v dravski banovini g. banu dr. Puc in pri ministru n. r., narodnem poslancu in generalnem tajniku TOIZ v Ljubljani g. Mohoriču. Čujmo, kaj sta rekla:

G. ban dr. Puc je naglasil, da skupni interesi obeh banovin naravnost diktirajo tesnejše sodelovanje gospodarskih krogov. To bi se moglo najprej konkretno realizirati v sodelovanju ljubljanskega in zagrebškega velesejma. Sodelovanje treba izgraditi predvsem na kulturnem, na turističnem ter sploh na ekonomskem področju. Naš skupni turistični promet gravitira proti morju, zato je potrebna avtomobilska cesta Ljubljana—Sušak v dolžini 114 kilometrov. Stala bi 140 do 150 milijonov Din, obe banovini bi dali vsaka eno petino, država pa tri petine. Naša lesna industrija trpi na tem, da ni sodelovanja med lesnimi organizacijami. Zato imamo cene izpod onih v tujini. Merodajni činitelji obeh banovin naj bi delali na tem, da se poveča izmerna industrijskih in agrarnih produktov. Treba — je zaključil g. ban — izdelati načrt za sodelovanje in končno prekiniti dozdajno mentaliteto, ki vidi povsod samo tekmece in nasprotnike v gospodarskem tekmovanju. Naš skupni interes je, da dvignemo ekonomsko stanje v obeh banovinah v teh časih depresije. Prvi pogoj za to pa je — sodelovanje. G. min. Mohorič je podčrtal, da mora iniciativa za sodelovanje gospodarskih činiteljev obeh banovin priti iz Zagreba.

Padec Flandinove vlade

Na seji francoskega parlamenta, ki je trajala pozno v noč, je bila z veliko večino izrečena Flandinovi vladi nezaupnica

PARIZ, 31. maja. Včeraj ob 15. uri se je pričela usodna seja francoske zbornice, ki naj odloči ali dobi Flandinova vlada zahtevano finančno in druga pooblastila, da reši francoski frank pred kampanjo, ki se vodi proti njemu v zadnjih dneh v Franciji in drugod, ali pa dobi nezaupnico in se mora umakniti. Po poročilu finančnega ministra Germaina Martina je spregovoril prvi poslanec Reynaut, ki je nastopil zelo ostro proti finančnemu ministru in izglasovanju od vlade zahtevanih pooblastil. V istem smislu je govoril tudi voditelj neosocialistov Deadu, pa tudi poslanec Moch in drugi niso govorili umerjeneje. Posledica tega je bila, da se je ob prekinitvi debate finančni minister Germain-Martin odstranil iz parlamenta in odšel v predsedstvo vlade, kjer je sporočil ministrskemu predsedniku svoj odstop. Od-

stop je motiviral z ostro kritiko in napadi, ki so bili proti njemu izrečeni v parlamentu.

Ko se je debata ob 19. uri nadaljevala, je prišel v parlament tudi Flandin, ki je sporočil odstop finančnega ministra ter nato v daljšem govoru apeliral na zbornico naj upošteva težak položaj francoskega gospodarstva, zlasti pa franka in omogoči vladi izvedbo njenih načrtov.

Flandinov govor je sprejela večina zelo hladno in mirni so ostali tudi radikali, kar je dokazovalo, da vlada ne bo dobila zahtevanih pooblastil in bo morala odstopiti. Po svojem govoru je odšel Flandin k Herriotu in ga zaprosil, naj ga zastopa v parlamentu, Herriot, ki je zastopstvo prevzel, je nato sporočil parlamentu, da prosi Flandin za pooblastila

le do 31. oktobra letos, toda tudi ta izjava ni napravila nobenega utisa.

Po dokončani debati se je nato pričelo glasovanje o pooblastilih, s katerim je bilo združeno tudi vprašanje zaupnice. Za pooblastila in zaupnico sta glasovala 202 poslancev, proti jih je pa glasovalo 365. Takoj po glasovanju je odšel Flandin k Lebrunu in mu sporočil odstop celokupne vlade, ki ga je predsednik republike sprejel. Lebrun je nato poklical k sebi predsednika parlamenta Bouissona, ki se splošno omenja kot bodoči mož, ker uživa povsod velike simpatije. Bouisson je tekom noči konferiral z mnogimi poslanci, ki bi prišli v pošte pri sestavi nove vlade. Do 4. ure je konferiral z 10 politiki, med drugimi tudi z mornariškim ministrom Pietrijem, poštним ministrom Mandelom in voditelji socialistov

Zelo orijazna polemika

ANGLEŠKI TISK OČITA ITALIJANOM SLABE VOJAŠKE SPOSOBNOSTI. ITALIJANSKI PA ANGLEŽEM DIVJAŠTVO.

RIM, 31. maja. Polemika, ki se je razvila med italijanskim in angleškim tiskom zaradi Abesinije, se še vedno nadaljuje in postaja vedno bolj ostra. Angleški tisk očita Italiji, da je bila v vseh bivših zavojevalnih akcijah v Afriki tepena, tako tudi v tripolitanski vojni. Pa tudi v svetovni vojni Italijani niso pokazali vojaških odlik. Mussolini se zaradi tega moti, ako misli, da bo mogel spremeniti značaj italijanskega naroda in napraviti

iz Italijanov dobre vojake. Nasprotno pa pravi italijanski tisk, da se je Anglija posluževala najbolj sirovih in podlih sredstev pri ustvarjanju svojega svetovnega imperija. Dovelj je poznati zgodovino, da se vidi s kakšnimi strahopetskimi in krvavimi sredstvi so postopali Angleži v Afriki, kjer so požigali vasi, uničevali žetev in odvajali otroke in žene, samo, da so dosegli svoje namene.

Italija mobilizira dalie

NOVI VPOKLICI SE IZVRŠE BAJE NA ŽELJO NEKIH VELESIL, KI SE BOJE OSLABITVE ITALIJE?

PARIZ, 31. maja. Po vestih iz Italije je italijanska vlada sklenila izvesti še obsežnejšo mobilizacijo svoje vojske, kakor je bila izvedena doslej. Kakšen bo obseg te nove mobilizacije, se za enkrat še ne omenja. Kot vzrok novih vpoklicev se navaja, da hoče Italija s tem ustreči želji nekkih velesil. Te velesile so prikazale italijanski vladi položaj v Evropi kot zelo kritičen, ako bi se Italija z večjimi silami angažirala v vzhodni Afriki.

Opozorile so jo na potrebo, da ostane Italija v Evropi prav tako močna, kakor je bila pred pričetkom odpošiljanja čet v Afriko. Nova mobilizacija bo nadomestila vojaštvo onih divizij, ki je bilo odposlano v Afriko. Iz drugega vira se pa izve, da bo Italija imela že v najkrajšem času pod orožjem 900.000 mož. Odpošiljanje čet v Afriko se klub vsemu še vedno nadaljuje.

Roosevelt se ne bo vdal

WASHINGTON, 31. maja. Dasl je prvotno izgledalo, da se bo predsednik Roosevelt vdal v položaj, ki je nastal po razsodbi vrhovnega ustavnega sodišča z razveljavitvijo uredbe NRA, se zdi sedaj, da je sklenil storiti vse, da se njegova gospodarska akcija omogoči tudi še

nadalje. Roosevelt sicer še ni izdal svojih načrtov, vendar pa se pričakuje, da se bo poslužil svoje trdne pozicije v vladi ter ogromne večine v parlamentu in senatu ter tako našel pota in sredstva, da bo mogel uveljaviti svojo voljo. Položaj je v Združenih državah še vedno zelo napet. Ako bodo industriji pričeli

sko ali vrdarsko banovino. To velja zlasti tudi za kmetstvo zaščito, tem bolj, ker je v zapadnih krajih naše države združništvo zelo dobro organizirano, v vzhodnih pa samo improvizirano. V dravski banovini ne moremo govoriti o prezadolenosti, saj pride na 64.000 kmetov dolžnikov 132.000 kmetov vlagateljev, ki so visoko aktivni.

Podani so, — je nadaljeval g. Mohorič — vsi pogoji za skupno delovanje, in želeli je le, da bi zavest skupnega nastopanja prešla vse merodajne kroge. Možni skupni interesi je res zelo

uveljavljati pravice, ki jim jih daje razsodba ustavnega sodišča, je skoraj gotovo, da bo proglašena generalna stavka, katere posledice bi utegnile biti zelo dalekosežne ne samo za ameriško gospodarstvo, ampak tudi za vso notranjo politiko.

SKLICANJE SENATA.

BEOGRAD, 31. maja. Senat je sklicar na izredno zasedanje v ponedeljek 3. junija. Seja se bo pričela ob 9. uri dopoldne.

REŠEVANJE KRIZE V ČSR.

PRAGA, 31. maja. Včeraj so se v Lanih ves dan vršile konsultacije pri predsedniku Masaryku, pa tudi mandater Malypetr je konferiral z vsemi onimi, ki bi prišli v pošte pri sestavi nove koalicijske vlade, ki bo sestavljena najbrže že danes. Malypetr je konferiral tudi z zastopniki Slovaške ljudske stranke, ki pa stavi kot pogoj decentralizacijo Českoslovaške in večjo avtonomijo Slovaške.

OBOROŽEVANJE ABESINIJ.

SUŠAK, 31. maja. »Agenzia d'Italia« poroča, da je bil te dni v Parizu glavni občni zbor delničarjev francoskega železniškega podjetja, ki eksploatira progo Džibuti—Adis Abeba. Predsednik upravnega odbora je na seji izjavil, da se je v prvih 4 mesecih letošnjega leta trgovski promet na tej progi povečal. »Agenzia d'Italia« vidi v tem dokaz, da se po tej progi uvaža v Abesinijo orožje in strelivo.

JOSIP SUK UMRL.

PRAGA, 31. maja. V Benešovu pri Pragi je umrl v 62. letu znani češki skladatelj Josip Suk. Pokojnik je bil poročen s hčerko slavnega češkega skladatelja Antona Dvořaka.

močna: denarništvo je razvilo svoje poslovanje v obeh banovinah, mnoga industrijska podjetja iz dravske banovine imajo sedeže v Zagrebu, ljubljanski velesejem privlači mnoge interesente in kupce iz savske banovine. Vidimo torej povezanost interesov, ki jih je treba samo še okrepiti in izgraditi, da pridemo do pozitivne rezultante. Želimo samo, da bi sporazumevanje v tej smeri napredovalo in čim prej rodilo konkretne uspehe v interesu dravske in savske banovine.

V. S.

Dnevne vesti

Slovesen pokop ostankov radgonskih žrtev

MOGOČNA NACIONALNA MANIFESTACIJA V OBMEJNI GORNJI RADGONI

Ves slovenski narod je včeraj v duhu prisostvoval slovesnemu pokopu ostankov gornjeradgonskih žrtev, ki so dolgi 17 let počivale v nesvobodni zemlji. Obmejna Gornja Radgona se je dostojno pripravila na ta turoben dogodek in sprejela pod svoje okrilje množice, ki so prihitele k žalni manifestaciji iz raznih krajev Slovenije, pa tudi iz Hrvaške. Kostni radgonskih upornikov in za naše osvobodjenje padlih Maistrovih borcev so preko noči položili v majhne črne krste v mrtvašnici. Včeraj ob pol 11. uri pa so jih prenesli ob častnem spremstvu Sokolov in gasilcev ter ob številni idelezi prebivalstva iz mrtvašnice pred faro cerkev.

„V znamenju križa“

Izpred farne cerkve se je nato razvil mogočen sprevod pogrebcev, kakršnega še Gornja Radgona ni videla. Zastopniki raznih korporacij in deputacij so nesli ogromno število krasnih vencev. Med predstavniki, ki so bili v sprevodu, je bilo opaziti podbana g. dr. Pirkmajerja, mariborskega župana g. dr. Lipolda, okrajnega glavarja g. dr. Farčnika iz Ljutomerja, narodnega poslanca g. Lukačiča, starosta mariborske sokolske župe g. Goriška, oba sina pokojnega generala Maistra, močno delegacijo Zveze Maistrovih borcev s predsednikom g. dr. Dolarijem na čelu, zastopnika mariborskega oblastnega odbora NO, zastopnika mariborskega »Nanosa« g. Kralja ter šte-

vilne druge zastopnike iz Ljubljane, Zagreba, Dolnje Lendave, Murske Sobote, Središča, Ormoža, Ptujia itd.

Drugo za drugo so položili v skupni grob na pokopališču šestere preprostih črnih krst, kjer so počivali ostanki radgonskih upornikov in nato večjo rakev, v kateri so bile kosti padlih Maistrovih borcev. Krste so bile okrašene s cvetjem in šopki, ob grobu pa so tvorili špalir Sokoli in gasilci. Častna četa vojakov je oddala salvo, vojaška godba iz Maribora pa je zaigrala turobno žalostinko. Po cerkvenih obredih je prvi spregovoril domači župnik g. Martin Gaberc, nakar je pevsko društvo »Jadran« iz Maribora zapelo glnjivo žalostinko. Nato je spregovoril radgonski župan g. dr. Lenard Boezio, njegovemu govoru je sledil ob

Matineeje ZKD

največji pozornosti govor zastopnika bana g. dr. Pirkmajerja, ki je zapustil najmočnejši vtis. Ob odprtem grobu so govorili nato gg. dr. Čermelj, dr. Iveša, dr. Dolar, dr. Lašič, dr. Gorišek, akademik Uršič iz Ljubljane in drugi. Po končanih govorih se je ogromna množica pogrebcev razšla pod mogočnim vtisom žalne svečanosti.

Slovesen pokop je prenašala tudi ljubljanska radio-postaja. Tako počivajo sedaj v domači slovenski zemlji junaki, ki so se zanj borili in zanj padli. Podrobnejše poročilo pa bomo še priobčili.

V nedeljo 2. junija vsi na gasilsko veselico v Pesnici! Kdor si želi izborne kapljice in dobrega prigrizka, bo v nedeljo sigurno v Pesnici. Na svoj račun pa bo prišlo tudi staro in mlado, kar je plesa željno. Avtobusi vozijo z glavnega kolodvora od 15. ure dalje.

Za šahovsko prvenstvo mariborskih klubov. V sredo zvečer je bilo odigrano v kavarni »Jadran« prvo kolo tekmovanja za prvenstvo mariborskih šahovskih klubov. Na šahovskem polju so se srečali člani šahovskega kluba UJNZB in SK Železničarja. Prihodnje kolo bo v sredo. Srečala se bosta Železničar in Mariborski šahovski klub.

Glasbena šola Nar. železničarskega glasbenega društva »Drava« ima ob koncu šolskega leta dve javni produkciji. Prva bo danes, v petek, z začetkom ob pol 20. uri, druga jutri, v soboto, z začetkom ob 20. uri, vsakokrat v veliki dvorani Narodnega doma. Nabava sporeda velja obenem kot vstopnina.

Danes poslovilni večer kapele »Balajka« v »Veliki kavarni«.

Opozorilo prijateljem nogometnega sporta. SK Železničar ponovno opozarja mariborsko javnost, da je tekma Hajduk : Železničar, ki je bila najavljena za

v Grajskem kinu

1. junija, preložena.

Delo dobe. Tukajšnja mariborska Borza dela išče več krojaških pomočnikov. Podrobnejše informacije pri Borzi v Gregorčičevi ulici.

Nočna lekarniška služba. Jutri v soboto bosta imeli nočno lekarniško službo Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu in Sirakova lekarna »Pri angelu varuhu« na Aleksandrovi cesti.

Aretirana vlomilca. Mariborska policija je zadnje čase polovila skoro vse vlomilce in tatove, ki so bili pridno na

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 31. maja ob 20. uri: »Hofmannove pripovedke«. Red A. Gostuje primadona ljubljanske opere Zlate Gjungenac-Gavelle. Zadnjič. Zadnja predstava za abonente in bloke.

Sobota 1. junija ob 20. uri: »Trafiika«. V korist Združenja gledaliških igralcev. Bloki ne veljajo.

Nedelja, 2. junija: Zaprto.

Ponedeljek, 3. junija: Zaprto.

Torek, 4. junija ob 20. uri: »Trafiika«. V korist Združenja gledaliških igralcev. Bloki ne veljajo.

Obiščite predstav v korist Združenja gledaliških igralcev, ki bosta v soboto 1. junija ter v torek 4. junija ob 20. uri. Čisti dobiček teh dveh uprizoritev je namenjen prepotrebni igralski stanovski organizaciji ter zato nekateri igralci razpečavajo vstopnice sami. Občinstvo se naproša, da gre pri tem težkem poslu igralcem na roko s tem, da poseže po vstopnicah v čim obilnejši meri. Uprizore »Trafiika«, ki je izborna veseloigra ter na odru učinkuje še bolj kot v zvočnem filmu.

Ljubljanska drama gostuje takoj v začetku junija dvakrat. Predlagana sta sredi 5. ter četrtek 6. junija. Uprizorila bo Linhartovo veseloigro »Matiček se ženi«

v soboto in nedeljo

v režiji dr. Gavelle ter tragikomedijo »Siromakovo jagnje« v režiji Br. Krefta. Ponovno opozarjamo, da gostovanj ne bo, če ne bo zaključek prodaje vstopnic vnaprej ugoden. Zato rezervirajte vstopnice do ponedeljka 3. junija! Naj ne bosta ti prvi in kulturno važni gostovanji onemogočeni zaradi nezanimanja!

KINO

GRAJSKI KINO

Danes, petek zadnjikrat »Mala Dorit«
Anny Ondra.
Jutri, sobota

„Volga v plamenu“
v nemškem jeziku. V glavni vlogi Inkišinov
Pride „Kontrolor?“

Kino Union. Danes zadnjič veseloigra »Pat & Patachon kot vojaka«. Sledi senzacija dneva, film: »Iz dnevnika zdravnice«.

Najden tisočak. Vrtar hotela »Orel« je našel včeraj na stopnicah I. nadstropja tisočak in prijavil najdbo mariborski policiji. Tisočak je najbrže izgubil kakšen gost, ki bo poštenega najditelja prav gotovo primerno nagradil za njegovo poštenost.

Domačija v plamenih. Zgorelo je do tal gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestnika Frica Glaserja v Smolniku. V hiši je stanoval drvar Franc Seifrid s svojo družino. Ogenj je uničil vse tesarско orodje, obleko in nekaj pohištva. Škoda znaša 25.000 Din. Ruški gasilci so prišli takoj na mesto požara, niso pa zaradi težav pri gašenju mogli preprečiti, da ne bi požar upepelil vseh objektov.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 1. junija. Ob 10: reportaža z otvoritve ljubljanskega velesejma; 12: plošče; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, borza; 18: prenos koncerta z velesejma; 18.40: čas, spored, poročila, obvestila; 19: znanjopolitični pregled; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22: radio-orkester.

Trg za ribe. Na današnjem trgu je bilo okrog 200 kg rib. Prodajali so sardale po 12 Din, liste po 26 Din, lignje po 26 Din, skočce po 24 do 26 Din, skuše po 12 Din, belice po 8 do 10 Din, postripi pa po 34 Din kilogram. Precej je bilo žabjih krakov, venec po 2 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 16,8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 13 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18 stopinjah 731, reduciran na ničlo pa 729; relativna vlaga 81; vreme je oblačno in tiho; od včeraj na danes je padlo 9 mm dežja.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Protestno zborovanje mariborskih gostilničarjev

Na verandi restavracije »Union« je bilo preteklo sredo popoldne protestno zborovanje, ki ga je priredilo Združenje gostilniških podjetij v Mariboru. Protestnega zborovanja se je udeležilo mnogo mariborskih gostilničarjev, navzoči pa so bili tudi: občinski obrtni referent dr. Senkovič, zadrudni nadzornik g. Založnik, narodni poslanec dr. Jančič in drugi. Predsednik združenja g. Valjak je pojasnil namen protestnega sestanka, obenem pa v stvarnih izvajanjih orisal težaven položaj naših gostilničarjev, zlasti glede ustanavljanja novih gostilniških obratov. Nato se je oglašil k besedi narodni poslanec g. dr. Jančič, ki je obljubil, da bo podpiral stremeljenja gostilničarjev, kar so vsi navzoči z velikim odobravanjem sprejeli. V imenu okoliških gostilničarjev je izrazil solidarnost predsednik okoliškega združenja g. Kostanišek iz Sv. Martina pri Vurbergu, mariborski kavarnar g. Klešič pa je naglasil, da ima Maribor dovolj udobnih gostilniških in restavracijskih obratov. Sprejeta je bila nato soglasno obširna resolucija, ki jo bo združenje poslalo vseni merodajnim činiteljem.

Recipročno potovanje na Dunaj

V dneh od 15. do 19. junija priredi društvo »PUTNIK« s posebnim vlakom veliko potovanje na Dunaj. Odhod posebnega vlaka bo iz Maribora dne 15. junija ob 3.45 s prihodom na Dunaj isti dan ob 9.15. Odhod z Dunaja 18. junija ob 8.15. Priredile se bodo ekskurzije na Kobenzl z avtokarom za 40 Din, v Wiener-Wald, Heiligenkreutz, Baden za 95 Din in na planino Rax z avtokarom in žično železnico za 270 Din. Zaradi raznih izletov, ki jih bodo prirejali Avstrijci letos na naš Jadran in k nam, smo dolžni v svrhu reciprocitete napram Avstriji prirediti ta izlet in prosimo cenj. občinstvo, da se odzove v čim večjem številu. Izletniki bodo potovali z rednim ali kolektivnim potnim listom in ni potrebno potrdilo o plačanih davkih. Cene potovanja iz Maribora znašajo: brzovlak tour-retour II. razred 290 Din, III. razred 220 Din. Vse natančnejše informacije, prospekte, prijave najkasneje do 3. junija opoldne, preskrba viz, valut po najugodnejših dnevnih tečajih itd. pri »Putniku«

OKROŽNI ZLET

NA PRAGERSKEM

v nedeljo, dne 2. junija 1935

800 nastopajočih — Po nastopu veliko narodno slavlje — Igrala bo sokolska godba iz Središča — Ugodne železniške zveze

Maribor, tel. 21-22 in »Putniku« Celje, tel. 119.

Vsem, ki se interesirajo za recipročno potovanje na Dunaj, vljudo sporočamo, da so prispeli prospekti s točnim programom in navodili, katere lahko dobite pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Binkoštno potovanje na Oplenac in v Beograd. Društvo »Putnik« priredi za binkoštno praznike skupinsko potovanje na Oplenac. Odhod iz Maribora v soboto 8. junija ob 17.58 uri, prihod v Beograd v nedeljo ob 6.40 uri, odhod iz Beograda ob 8.20 uri, prihod v Mladenovac ob 10. uri, odhod iz Mladenovca ob 18.30 uri, prihod v Beograd ob 20. uri. Prenočevanje v Beogradu. V ponedeljek ogled mesta. Povratek iz Beograda ob 23.10 uri, s prihodom v Maribor ob 11.14 uri. Vožnja Maribor—Mladenovac—Oplenac in nazaj brzovlak, stane II. razred 330 Din, III. razred 230 Din. Ker je število potnikov omejeno, prosimo vse interese, da se čim prej prijavijo pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon 21-22. »Putnik« Celje, Aleksandrovi trg, telefon 119, »Putnik« Št. III in »Putnik« Gornja Radgona.

Kolesarsko društvo »Peruna«, sekcija Tezno, vabi člane in prijatelje na izlet 2. junija k Sv. Lenartu z matico. Odhod kolesarjev, motociklistov in z avtom točno ob 12.45 uri od gostilne Marin. Tezno. Vožnja z avtom tja in nazaj za osebo 10 Din. Prijave sprejemata gg. Kumerce in Keberling.

V nedeljo 2. junija veselica »Peruna« pri Sv. Lenartu. Iz Maribora bo vozil poseben avtobus po znižani ceni. Prijave sprejema do 31. maja g. Kvas na Aleksandrovi cesti. Vožnja tja in nazaj je 14 Din.

delu in so strahovali Mariborčane in okoličane. Čuš se je sam prijavil, njegovi komplici so izdani, včeraj pa je policija aretirala še vlomilca v garderobo na igrišču ISSK Maribora in svedrovca, ki je navrtal blagajno v pisarni Rosenbergovih posestev na Tržaški cesti. Vlomilca v sportno garderobo so v osebi 25-letnega brezposelnega, čevljarskega pomočnika Ernesta Hojnika, po rodu iz Gorice, izsledili detektivji v Vetrinjski ulici. Hojnik je priznal, da je brez posla in da je prenočeval v garderobi ter ob tej priliki odnesel več sportnih potrebščin v skupni vrednosti okrog 2000 Din. Ukradene predmete je shranil pri neki znani rodbini, kjer jih je nedotaknjen našla policija. Pravi, da je že del časa brez posla in da je kradel v sili. Rosenbergov blagajno pa je obiskal 29-letni brezposelni delavec Adolf Šajnovič. Šajnoviča je izdala avtovožnja v Radvanje, ko je včeraj popoldne menjal tisočak. Dejanje je priznal. Hojnika in Šajnoviča je mariborska policija izročila sodišču.

Nepreviden kolesar. V Košakih je neki kolesar podrli na tla Franca Majerja. Pri padcu se je Majer tako hudo poškodoval, da so ga morali poklicani reševalci takoj prepeljati v bolnišnico. Močno je krvavel iz ust, hude bolečine pa je čutil tudi v trebuhu. Brezobzirnega kolesarja so poiskali orožniki in ga prijavili sodišču.

Vlomilci na Pohorju. Pojavili so se v hiši posestnika Vahove na Jančevskem vrhu pri Ribnici na Pohorju ter odnesli razno zlatino in obleke. Orožniki so vlomilcem na sledu.

Okoli 800 litrov vina so odpeljali neznan storilec iz kleti nekega posestnika v Hočah. Nekaj osumljencev je aretiranih ter izročeni sodišču.

Naša gradbena vprašanja

PROGRAM REGULACIJSKEGA NAČRTA ZA MESTO MARIBOR IN OKOLICO. POJASNILO MESTNEGA GRADBENEGA URADA NA UGOVORE MEŠČANOV IN OKOLIČANOV.

O programu za regulacijo Maribora in okolice se čujejo in objavljajo različna mnenja in želje, ki niso utemeljene niti v gradbenem zakonu, niti v dejanskem stanju in niti v današnjem in bodočem gospodarskem položaju ter imajo svoj izvor v pogrešenih principi in vidikih in neumevanju najvažnejših določb gradbenega zakona. Sledeče vrstice naj zato polasnijo temelji, na katerem je bil zgrajen program za regulacijo Maribora in okolice.

V programu za regulacijo sta zapopadene po točnih in jasnih določilih gradbenega zakona rešitvi dveh temeljnih nalog, in sicer: 1. Način in obseg zazidave ozemlja mesta Maribora in okolice z ozirom na pričakovani razvoj v bodočih 70. letih. 2. Časovni razvoj te zazidave. Določbe programa, obsežene v navedeni točki 1 določajo v splošnih obrisih, kako naj izgleda zazidano ozemlje mesta in okolice in predstavljajo torej **tehnični** del programa, dočim določbe programa, zapopadene v točki 2., urejajo postopno zazidavo posameznih delov zazidalnega ozemlja in predstavljajo torej **gospodarski** del programa.

Program za regulacijo in kasnejši regulacijski načrt je treba torej strogo ločiti v navedena dva dela. Prvi del nam je na splošno znan že iz prejšnjih časov, drugi del pa v prejšnjem starem gradbenem zakonu ni bil predviden in je torej za naše kraje čisto nov. Določbe, ki so v drugih državah povsem običajne in poleg tega neprimerno ostrejšje, povzročajo pri nas zaradi svoje novosti razburjenje. Gradbeni zakon, ki temelji glede regulacije mest na navedenih dveh točkah, predvideva regulacijski okoliš, ki obsega: a) ožji gradbeni okoliš, b) širši gradbeni okoliš, c) zaščitni pas.

Ožji gradbeni okoliš je ozemlje, ki je določeno za zazidavo. Širši gradbeni okoliš je ozemlje, ki se postopoma in po potrebi priključuje ožjemu gradbenemu okolišu in tvori torej rezervo za ožji gradbeni okoliš. Zaščitni pas je ozemlje, ki je nezazidljivo za mestnimi naselji in služi v agrarne in gozdarske namene. S tem pa še ni rečeno, da se ne sme v tem pasu nič graditi. Ker služi agrarnim namenom, mora biti v pasu tudi potrebno število zgradb za one, ki se bodo v tem pasu bavili z **agrarno produkcijo**. Ne morejo se pa v tem zaščitnem pasu graditi naselbine mestnega značaja, ker ne bo v tem pasu mestnih oziroma na mestni način izgrajenih cest, kanalov, vodovodov itd., ter bi take naselbine ne imele nikoli mestnega obeležja in ugodnosti. Če tudi bi služile mestnemu prebivalstvu. Pod mestnim prebivalstvom se tu razu-

me tudi prebivalstvo okoliških občin, ki spada po svojem poklicu k mestu.

Z ozirom na predvideno bodoče število prebivalstva v Mariboru in okolici **sta ožji in širši gradbeni okoliš dovolj velika** in se do danes ni slišal nikakr **ta ugovor**. Da se kvečjemu ugovarjati, da je ta okoliš še prevelik. Zato je treba to dejstvo tembolj pibiti, ker je za velikost ožjega in širšega gradbenega okoliša merodajno lahko samo predvideno bodoče število prebivalstva in nič drugega. Tu ne smejo igrati vloge interesi posameznih posestnikov ali pa posameznih okrajev, ker bi bil sicer regulacijski načrt negospodarski in ne bi ustrezal zahtevam gradbenega zakona, niti potrebam prebivalstva kot celote.

Mnenja glede programa, v kolikor tiče navedene točke 1. so lahko osebno precej različna. S te strani pa ni bilo dosejati slišati ugovorov, izvzemši eventualnega pokopališča pod Pekrsko goro. Ti ugovori pa temelje samo na začasnih okoliščinah in pridejo v poštev le toliko časa, dokler te okoliščine trajajo. Iz tega torej sledi, da se bo pokopališče pod Pekrsko goro lahko zgradilo, **ko bo dobila občina Studenci vodovod**. Pri tem pa je poudariti dejstvo, da vsaka ponikovalnica v Studencih daleč bolj okuži podtalno vodo, kakor pa bi jo okužilo pokopališče pod oddaljeno Pekrsko goro.

Ostali iznešeni ugovori, izvzemši nekaj upravičenih zaželenih malih korektur posameznih okolišev, bazirajo na dozdnevni socialni podlagi. (Želje posameznikov, ki temelje na koristih posameznikov, niso tu mišljene niti vpoštovane.) Ta dozdevna socialna podlaga temelji na dejstvu, da bodo cene zemljišč oziroma stavbišč nižje, če bosta ožji in sledstveno tudi širši gradbeni okoliš večja. To je sicer resnično, ne bi bilo pa pravilno, če bi se regulacijski načrt izdelal na taki osnovi. Tu moramo razločevati med gospodarstvom posameznika in gospodarstvom celote in tu začeti tudi najtežavnejši del programa regulacije in regulacijskega načrta.

Zadnja leta se je mnogo govorilo in pisalo o takozvanem načrtnem gospodarstvu. Načrtno gospodarstvo predpisuje zasebnemu gospodarstvu zasebnikov ali juridičnih oseb neke meje in žrtve, kakor jih zahteva korist celote in torej omejuje gospodarsko svobodo posameznikov ali juridičnih oseb (tudi občin). Vsaka panoga narodnega gospodarjenja potrebuje svojo ureditev po določenem načrtu, katerega končni efekt mora prijeti **gospodarski celoti** in povzdigniti življenjski nivo posameznika kot člana te celote. Ena izmed najvažnejših panog

narodnega gospodarstva pa je proizvodnja človeških bivališč in sledstveno zgradba mest. **Tudi ta panoga rabi svoj gospodarski načrt**. Del tega načrta so urbanistične določbe gradbenega zakona, majhen delež pa je regulacija Maribora in okolice.

Kaj zahtevamo od načrtnega gospodarstva v gradbenem in stanovanjskem oziru? Zahtevamo ekonomijo, t. j. najmanjše javne in zasebne dajatve za dobrine, ki jih dobivamo v zamenjavo. Vsak Mariborčan in okoličan bo zadovoljen, če bi pri njegovih sedanjih javnih dajetvah imel na razpolago urejene, tlakovane ceste, povsod napeljavane vode, elektriko in plin, vse kanalizirano, šolo za svoje otroke v bližini, središče mesta pri roki itd. To bi lahko dejansko tudi vsak celo pri nižjih dajetvah lahko imel, če bi bil obstojal in se izvršil v preteklosti regulacijski načrt, ki bi ustrezal zahtevam takozvanega načrtnega gospodarstva. To trditev bomo brez nadaljnje razumeli, če upoštevamo, da bi za mesto Maribor in okolico dejansko zadostovala polovica današnjih cest, kanalov, vodovodov, električnih napeljav itd. Mesto Maribor in okolica sta namreč tako redko zazidane, da je ob že obstoječih cestah dovolj gradilišč za dolgo dobo let. V preteklosti se je v navedene naprave vložil ogromen kapital, ki je še danes samo deloma izrabljen in čaka na uporabo.

Neobhodno potrebno je, da se zazidljivo ozemlje v Mariboru in okolici čim najbolj omeji in na ta način izrabijo oni kapital, ki je bil že pred leti investiran in je ostal neizrabljen. Temu namenu služi v prvi vrsti **ožji gradbeni okoliš**, ki dopušča nove zgradbe na omejenem teritoriju. Mesto Maribor in okolica lahko podvojita število svojega prebivalstva, ne da bi morala pri tem graditi samo en

meter nove ceste oziroma ostalih naprav. Končni efekt za vsakega posameznika bo samo pozitiven. Treba je samo regulirati ceno parcel v ožjem gradbenem okolišu, kar gotovo ni neizvedljivo.

Pri taki regulaciji se bo pokazalo, da je korist enega dela posameznikov paralelna s koristjo celote, korist drugega dela posameznikov pa da nasprotuje koristim celote. Korist celote in večine posameznikov so nizke cene stavbišč, korist lastnikov stavbišč pa so seveda visoke cene. Merodajno mora biti pri presoji upravičenosti zahtev enega in drugega dela dejstvo, **da so cene zemljišč narasle zaradi gradbenega udeleževanja celote** in da je torej kapital nastal **le po zaslugi celote in ne po zaslugi spekulacije**. Upravičeno je torej, če celota regulira te cene navzdol in s tem koristi sebi, direktno s tem pa tudi veliki večini posameznikov in indirektno sploh vsem posameznikom.

Ali je možna taka regulacija cen navzdol? Da! Občinam je dano povsem na prosto, da same mesto zgradbe in vzdrževanja novih cest plačajo neki del kupnine direktno, ali pa zemljišča, sposobna za zazidavo, oproste sedanjih javnih dajetev, če so po primerni ceni obvezno na prodaj ali pa na podlagi §§ 122, 123, 124 in 125 gradbenega zakona uvedejo nove dajatve in oproste od teh novih dajetev ona stavbišča, ki so po primerni ceni obvezno na prodaj. S tako rešitvijo bi se preprečila podražitev stavbišč, dosegla bi se lahko njihova pocenitev in odpadli bi takoj tudi ugovori, ki so socialno dozdevno utemeljeni. Razširitev ožjega in širšega okoliša pa bi bila tudi socialno napačna, ker bi sicer zmanjšala stroške za stavbišče, povečala pa bi neprimerno stalne javne dajatve zaradi potrebnih novih investicij in večjih vzdrževalnih stroškov občin.

Doživljaji na naši severni meji

ZANIMIVO PREDAVANJE UČITELJA G. JAKOPCA.

Preteklo sredo je v društvu »Nanos« predaval učitelj g. Karel Jakopce o svojih doživljajih na severni meji. G. Jakopce je služboval mnogo let kot šolski upravitelj na Sladkem vrhu tik ob meji ter pozna prav dobro razmere, ki vladajo v tem obmejnem kraju.

V enournem predavanju je predavatelj orisal težko delo, ki ga opravlja učitelj na meji, katera je v nacionalnem oziru še vedno ogrožena. Pritisk z ene strani je velik in sistematično delovanje Nemcev v naših krajih zelo škoduje našim nacionalnim interesom. Razmere, ki vladajo danes na meji, so nevzdržne in z naše strani se posveča zelo malo pažnje obmejnemu vprašanju in tudi agilno delovanje raznih narodnoobrambnih društev ne more izboljšati položaja, ker bi morala zlasti tudi oblast v tem oziru reči svojo besedo.

Naše narodno gospodarstvo ob meji silno trpi, ker se vedno prehajajo naša velika posestva v nemško last. Tu bi se morala zato iskati v prvi vrsti možnost, kako doseči naselitev naših narodno zavernih ljudi v teh krajih. Prebivalstvo, ki je slovenske narodnosti, je zelo mlačno in uporabi vsako priliko, da prekorači mejo ter se med avstrijskimi državljani navdušuje za razne manifestacije, ki se prirejajo onstran meje. Ob vsaki slavnosti, če je še tako majhna značaja, gre na stotine in stotine naših ljudi v sosedno državo, kjer jih znajo na vse načine navduševati za svoje ideje in aspiracije. Ni torej čudno, če naši državljani večkrat manifestirajo na oni strani proti nam in v tem pogledu ne vodimo ni nobenega računa.

Predavatelj je nadalje omenil še mnogo podrobnih primerov in doživljajev, ki

Dan primorske matere

Predavanje pri »Nanosu«.

KONEC.

Pozabi naj dete svojo prvo molitev, materino uspravko in takorekoč materin smehljaj. Koliko smeha nastane v otroški duši. Kdo govori prav mati ali učiteljica? In tako se vrača otrok dan na dan iz šole s kako tujo besedo, namesto, da bi se njegov besedni zaklad razširil v materinščini. Njemu in materi tuja nerazumljiva pesem zadoni nekega dne iz njegovega grla. Tedaj zaječi srce primorske matere v spoznanju, kako daleč že segajo tujčevi okovi.

Mnoge bedne matere se v svoji nemoči vdajajo rekoč: »Otrok, ta jezik je tebi potreben zaradi kruha, taka je pač naša usoda!« S tem večjo ljubeznijo pa govorijo svoj jezik doma, tam, kjer se čutijo varne in neovirane. Ali duh svobode in ponosa preveva še večino primorskih mater in te se upirajo pošiljati svoje otroke v predšolski dob v umetno potujčevalniško vzgojo doma. Uče ga spoznavati in ljubiti svoj jezik, slovenske molitvice in slovenske pesmice. Saj vedo, da bo le premalo odvzet njihovi duhovni oskrbi in da bo moral v italijansko osnovno šolo.

In s tem dnem, ko jo prestopi se začne za vsako primorsko mater dolga doba bolesti in ponižanja. Naenkrat je prekinjeno večletno blagodejno njeno delo, a ne z namenom, da se bo uspešno nadaljevalo, nego da se bo polagoma razvrednotilo, rušilo in konečno uničilo. Njen otrok, njena kri, njen ljubljeneček mora dan na dan poslušati kako se govorica njegove matere omalovažuje, zaničuje in v dosti slučajih sramoti. Sili se ga govoriti tuj jezik čeprav ga ne razume. Mlada duša preživlja tu težko borbo. Rodi se v njej ali odpor ali pa zapade malodušju. Odpornežu gorje, izpostavljen je šikanam in telesnim kaznim, malodušnežu pa je uk postranska ali prav nadležna zadeva. In tu deluje mati tiho, prav apostolsko. Kroti in miri odporneža s trpkimi besedami o potrpljenju in uvidevnosti, dajajoč mu poguma v težkih dneh. Malodušneža pa dviguje, nudeč mu spoznanje, da je uk zanj potreben in naj se ga pač poprime po svojih močeh. Dom primorske matere je danes, za njenega otroka edino in najvzvišenejšo kulturno žarišče, kjer sprejema duševno hrano v materinščini. Nikjer drugod ni niti priznana, niti spoštovana. Usoda in obstoj slovenskega oziroma hrvaškega jezika v Primorju je izključno v rokah tamošnjih mater. Njihova ljubezen do njega, njihova samozavest, po-
žrtvovalnost in vztrajnost ga ne bo pu-

stila propasti. Skozi njihova usta bo donel naprej in ne bo ga zbrisala kraška burja, še manj pa tujčeva pohlepnost.

Tudi mi smo se zbrali kakor ves ostali kulturni svet, da praznujemo materin dan in da obrnemo svoj pogled predvsem na ono deželo, kjer smo se rodili in kjer večini izmed nas še danes živi mati. Kakšen je njen današnji dan? Prepričana sem, da mnogim izmed njih namesto veselja smeha teko solze po licih. Kako radi bi nas vsaj na današnji dan imele pri sebi, se z nami kaj pogovorile, nas po tolažile in poljubile. One pa kakor me dobro vedo, da to ni mogoče. Loči nas od njih močno zastražena meja, a v tem večji ljubezni nas spajajo z njimi naša srca in naše misli. Me, ki smo tako srečne, da živimo v svobodni Jugoslaviji, kjer se lahko kulturno neovirano izživljamo, se danes prav posebno poklanjamo vsem primorskim materam. Sočustvujemo z njimi, v trpljenju in bolesti do zadnjega vzdihla. Tolaži naj jih posebno danes zaveš, da njihovi svobodni otroci neizmer-
no hrepene po njih.

Evropske matere, ve vse, ki danes praznujete svoj dan v veselju in vam vaši otroci izrekajo lepe pesmi naučene v šoli in v vašem rodnem jeziku, čujte tožbo naše primorske matere, ki je oropana tega veselja, posebno ve Italijanke, ki ste njene sodržavljanke in same doživljate

veselje tega dne, povzdignite tudi ve svoji materinski glas, da se bo slišal tam, kjer se deli pravica. To kar ima Vaša deca, naj uživa tudi deca primorske matere — šolski pouk v materinščini. Naj bodo vaši glasovi za to pravično stvar jaki. Kajti le pravičnost omogoča ljudem red in mirno sožitje. Povejte, kako naj stalno izkoriščen in ponižan človek ljubi ali vsaj spoštuje državo, v kateri živi. Če pa hočemo ohraniti v Evropi mir, smo baš me matere najbolj poklicane, da ga gradimo. Saj vsaka vojna zahteva baš od mater največjih žrtv, ker ji morajo izročati svoje može in sinove, ki so jih z mukami rodila in z nešteti teznjami vzgojila.

Primorske matere, za vas povzdigamo svoj glas na vse matere kulturnega sveta. Naj se čimprej neha vaše ponižanje in zatiranje. Naj vam že skoraj zasije solnce svobode, ali naj vaši številčno večji sodržavljani ravnaajo z vami kakor s sebi enakimi ter vam dajo to, kar vam gre po vseh človeških in božjih pravicah. Obljubljamo vam, da ne bomo nikoli nehali misliti na Vas in da bomo zastavili vse svoje sile za vašo srečo. Potrpite in vztrajajte. Naša skrb pa je in bo, da bo tudi vaš materinski dan, ne dan solza in žalosti, kot današnji, nego dan sproščenja in družinske sreče.

nas morajo slednjič zbuditi iz spanja, da začnemo z delom za izboljšanje sedanjih razmer, v prvi vrsti pa bi morale oblasti in narodnoobrambene organizacije voditi

računa o stanju na meji. Za svoja izvajanja je bil predavatelj nagradjen s toplim in iskrenim odobravanjem.

Sport

Tekmovanje za prvenstvo LNP

ZA TOČKE STA SE VČERAJ BORILA SK ŽELEZNIČAR IN SK SVOBODA. Z ZMAGO NAD SVOBODO SI JE SK ŽELEZNIČAR UTRDIL SVOJO POZICIJO V PRVENSTVENI TABELI.

V tekmovalstvu za prvenstvo LNP se je včeraj odigrala le ena tekma, in sicer sta se na igrišču ob Tržaški cesti srečala SK Železničar in SK Svoboda. Za to tekmo ni bilo posebnega zanimanja in tako se je zbralo le okrog 400 ljubiteljev nogometnega sporta. SK Svoboda je s slabimi rezultati, ki jih je dosegla v zadnjem času, zapravljala vse zaupanje, in je bilo le malo gledalcev, ki so vendar — vsaj na tihem — upali na kak uspeh Svobodašev. Praksa je že neštetokrat dokazala, da papirnata forma moštva ni nikoli točna in tako bi se kmalu tudi včerajšnja tekma končala z velikim presenečenjem. Razne peripetije pa so vendar doprinesle, da je izšel iz včerajšnje borbe SK Železničar kot zmagovalac. Bila pa je to zmaga, s katero ne morejo biti vznemirjeni niti eni, niti drugi. SK Železničar si je vendar pridobil zopet dve dragoceni točki in je stanje podzvezne prvenstvene tabele do nedelje takole:

SK Železničar	13	9	2	2	36:24	20
SK Ilirija	10	6	2	2	38:12	14
SK Rapid	11	7	0	4	35:14	14
Čakovečki SK	11	5	4	2	27:19	14
SK Celje	11	3	3	5	17:20	9
ISSK Maribor	12	4	1	7	15:32	9
SK Svoboda	12	2	3	7	13:58	7
SK HERMES	12	2	1	9	23:34	5

SK Železničar : SK Svoboda 3 : 1 (1 : 1).

Proti vsemu pričakovanju je nudila enajstotica SK Svobode trd odpor ter predvajala igro, ki daje upanje, da bo moštvo vendar ostalo v prvem razredu, seveda pa le takrat, če bo znalo tudi proti drugim nasprotnikom tako zaigrati kot včeraj proti Železničarjem. Trdna volja in izreden elan sta prekrizala vse račune nasprotnika, ki je moral napeti vse svoje sile, da je spravil obe točki pod streho. Železničarji včeraj niso znali izrabiti premoči v polju. V kazenskem prostoru nasprotnika so se tako obnašali kot bi prvič igrali nogomet. Če ne bi bila obramba Železničarjev tako dobra, dvomimo, da bi enajstotica zapustila igrišče z dvema točkama.

Igra sama je bila napeta prav do konca. Bila pa je tudi ostra, vendar se je gibala v mejah fairnese. Poglavje zase pa je bil včeraj sodnik, ki je sodil v takem stilu, da je ubijal zlasti Svobodašem

vsako voljo do igre. Navedi hočemo nekaj drastičnih primerov v drugem polčasu: Železničarji prodirajo do kazenskega prostora Svobode; Novak ustavi Pavlina ter namerava žogo spraviti v sredino. Naenkrat žvižga sodnik — gledalci in igralci čakajo, kaj bo in na začudenje vseh je dal g. Nemec enajstmetrovko proti Svobodi, ki jo pretvori Pavlin v drugi gol za Železničarja. Del gledalcev glasno protestira proti takemu postopanju. Nekaj minut nato zopet sodnik prekine igro ter izključi najboljšega moža SK Železničarja, in sicer srednjega krilca Frangeša. Vsi so se vprašali — zakaj? Če ga je g. sodnik morda zaradi tega izključil, da je malce preostro startal, bi moral izključiti vseh 22 igralcev, ker so vsi igrali prav v istem stilu kot Frangeš. V 38. minuti se je sodnik Svobodašem morda revanžiral s tem, da je proti Železničarjem povsem neupravičeno — vsaj po našem mnenju — diktiral enajstmetrovko, ki jo pa Tkalec zaradi razburjenosti zastrel. To je samo nekaj odlobojnih primerov. Vmes pa je sodil tako kot morda doslej še noben sodnik. Zato bi g. Nemcu svetovali, naj odda svojo sodniško legitimacijo, ker je včeraj zapravil vse zaupanje kot objektivni in zmogljiv sodnik. Merodajne faktorje pa pozivamo, naj vendar enkrat uredijo sodniško vprašanje v našem mestu.

V predtekmi je zervu SK Železničarja v prvenstveni tekmi premagala rezervu SK Svobode v razmerju 8 : 0 (4 : 0). Pri tej tekmi si je po nesrečnem naključju zlomil nogo igralec Svobode Vračko, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Hajduk : Primorje 2 : 2 (2 : 1).

Zagreb: Hašk : Concordia 1 : 1 (1 : 1).

Celje: SK Jugoslavija : SK Amater (Trbovlje) 7 : 0 (3 : 0).

Lep uspeh mariborskih lahkoatletov v Varaždinu. Lahkoatletska ekipa SK Železničarja je bila včeraj na dvomatchu v Varaždinu, ker je zmagala nad lahkoatleti tamkajšnje Slavije v razmerju 48 : 46 točkami. Podrobne rezultate bomo še objavili.

Ljutomer

Volilcem ljutomerskega sreza. Vsem Vam, ki ste mi s svojimi glasovi in s svojim nad vse požrtvovalnim agitacijskim delom pripomogli, kljub vsem protiakcijam, do nam nad vse pričakovanje uspele zmage, izrekam najiskrenejšo zahvalo z zagotovilom: zvestoba za zvestobo! Vsi oni, ki so se v tej borbi na kakršenkoli način postavili proti meni, naj vedo, da o kaki maščevalnosti ni govora. Spolnjujoč svojo obljubo, bom otvoril takoj po verifikaciji mojega mandata svojo sresko politično pisarno v Ljutomeru, katera bo vsakomur v slučaju potrebe na razpolago. Zdravo! Avgust Lukacič, narodni poslanec.

Ptuj

Požar. Pred dnevi je nenadoma ob 3. uri popoldne, ko so bili vsi domači zaposleni na polju, izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnice Roze Horvatove v Placerju pri Sv. Urbanu. Požar se je z veliko naglico razširil še na stanovanjsko poslopje, a tudi sosedna poslopja so bila v veliki nevarnosti. K sreči so se pravočasno prihiteli ptujski gasilci, ki so požar lokalizirali in ogenj pogasili. Zgorelo je vse gospodarsko poslopje z orodjem in poljskimi pridelki ter znaša škoda okrog 60.000 Din a je krita

le deloma z zavarovalnino. Na kak način je nastal požar še ni ugotovljeno.

Tatvina kolesa. Iz veže trgovine z vinom dr. Fürsta je neznan zlikovec ukradel dobro ohranjeno kolo vredno 800 Din. Kolo ima ev. štev. 60040/25.

Lokavec pri G. Cmureku

Tukajšnja delavna CM podružnica je vprizorila 19. t. m. veseloigro »Vozel«. Zbrane je z vzpodbudnimi besedami pozdravil zastopnik CMD v Ljubljani g. sreski šolski nadzornik I. Tomažič.

Pragersko

Materinski dan. Pragerska osnovna šola je zelo slovesno proslavila letošnji materinski dan. V sokolski telovadnici je bila lepa slavnost in so vsi nastopajoči dobro rešili svoje naloge. Posebno pozornost pa je vzbudil mladinski pevski zbor iz Rač pod vodstvom učitelja gosp. Zorn. Zbor, ki ga nazivajo »škrjančki z Dravskega polja«, šteje okrog 40 pevcev in pevk, je zapel več pesmi sigurno in ubrano. Vso pohvalo zasluži zborovodja učitelj Zorn, ker vsakdo lahko ve, kako težavno je prav podeželsko mladino pripraviti do zborovega petja. Zelo so ugajale tudi vse ostale točke sporeda in je naša pragerska šola s svojo prireditvijo lepo počastila ime naše matere.

V boju zoper jetiko. V okviru preteklega Protituberkuloznega tedna je predaval v sokolski dvorani okrogni zdravnik g. dr. Klasinc. V poljudnem predavanju je podal smernice, kako se naše podeželsko ljudstvo najlažje obvaruje pred jetiko, žal pa je bilo predavanje, ki je bilo namenjeno odraslim, zelo slabo obiskano. Ob tej priliki je predavatelj dr. Klasinc izrazil željo, naj bi se tudi na Pragerskem osnoval krajevni odbor Rdečega križa. Pričakovati je, da bo njegova želja v doglednem času realizirana.

Ogenj. V kratkem razdobju tedna dni sta izbruhnila na Spodnji Polskavi kar dva požara. Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnice Martinškove in s slamo krita stanovanjska hiša njenega sosedu Spragerja. Škoda, ki jo je ogenj povzročil, je precejšnja. Na pomoč prihiteli gasilci so obvarovali požarne katastrofe ostale sosedu. Nekaj dni nato pa se je oglašil plat zvona in naznanil ogenj pri posestniku Soršaku. Gospodarsko poslopje je zgorelo do tal, poškodovano od plamenov pa je tudi stanovanjsko po-

slopje. Sumijo, da je ogenj podtaknila zločinska roka požigalca.

Sokolstvo

Vsi telovadci in telovadke Sokolskega društva Maribor I., ki nastopijo na okrognem zletu na Pragerskem 2. junija, se morajo zbrati ob 4.15 uri jutraj pred artilerijsko vojašnico v Stritarjevi ulici. Ostalo članstvo, ki se udeležuje zleta, pa ima zbor ob 12.30 uri istotam, kjer se naj javijo bratu tajniku. — Prijave za okrogni zlet sprejema še v soboto od 17. do 19. ure tajnik v društveni sobi ob glavnem vходу v inž. podčastniško Solo.

Sokoli! V nedeljo 2. junija vsi na okrogni zlet na Pragersko! Pripeljte se seboj svoje prijatelje in znance!

Sokolska četa v Apačah, ob skrajni severni meji, priredi v nedeljo 2. junija ob 15. uri svoj prvi javni nastop. Da bo sokolska in nacionalna manifestacija v tem ponemčenem kraju čim lepša, vabimo sestre in brate ter prijatelje Sokolstva, da se udeležijo v velikem številu te obmejne prireditve!

Liga kreposti v Ameriki

UČINKOVITA PRIVATNA CENZURA FILMOV.

Gospodarska kriza je težko zadela tudi filmske igralce in filmsko industrijo. Končno pa niti občinstvu ni prizanesla, ker vidi vedno več slabih filmov, a industrija se izgovarja, da dobrih ne more izdelovati, ker je naklada vedno manjša.

Filmska industrija pa ima tudi druge težave, in sicer s cenzuro. Že uradna cenzura ji dela hude preglavice, še bolj pa cenzura »Lige kreposti«, ki so jo bili ustanovili katoliški duhovniki in so se ji pozneje priključili tudi evangelijski in židovski duhovniki. To privatno društvo si je pridobilo na čisto demokratičen način velik ugled in vpliv. Med svojimi člani je zbiralo podpise, da ne pojejo gledat filmov, na katerih so našli predstavniki lige kaj pohujšljivega. Ko je bilo teh podpisov zbranih 400.000, se je morala filmska industrija hočeš nočeš ukloniti zahte vam Lige kreposti.

Gre za serijske filme, ki jih je ameriška filmska industrija pošiljala na trg. Liga kreposti je zlasti strogo nastopila proti vsem erotičnim filmom, in tako je bila končno filmska industrija prisiljena izločiti erotične filme. Zato vidimo zdaj ameriške filme brez žensk in brez ljubzenskih tragedij. Izločeni so vsi prizori, prikazujoči pregrešno ljubezen. Ljubček ne sme oditi od svoje izvoljenke skozi okno, žena, ki ni zakonito poročena, ne sme biti fotografirana s poročnim prstanom. Kar tiče nagote, odločuje »Liga kreposti«. Črnci obeh spolov so lahko nagi

ali napol nagi, belokožci pa ne smejo biti nagi. Objemi zaljubljenecv so prepovedani, a poljub ne sme biti daljši od poldruga metra filma, pa še ta mora biti zelo »dostojen«.

Atlet v davčni službi.

Ni države na svetu, kjer bi se ljudje od veselja meli roke, kadar je treba plačati davke. Nasprotno so celo pokrajine, kjer se ljudje davčnega eksekutorja boje kakor vrag križa, ali ga pa celo napadejo, če pride terjat davke. Ponekod hodijo davčni eksekutorji s stražniki in orožniki, drugod so pa navezani sami nase. Težak, pa tudi nevaren je njihov poklic zlasti v malo obljudenih krajih daleč od mest. Lahko si mislimo, kako sprejemajo davčne eksekutorje vročerkvni prebivalci mehiških vasi. V Mehiki so mnoge naselbine, kjer ljudje že več let niso plačali nobenih davkov. Davčnega eksekutorja odpravijo z izgovorom, da bodo plačali davke, ko pridejo boljši časi. Davčne oblasti so zato končno sprejele v službo kot finančnega komisarja mehiškega atleta, ki meri 2 m in tehta 150 kg. Lani je dosegel ameriško prvenstvo v dviganju uteži. Sportniki mu pravijo »Tarzan«. Davčne oblasti upajo, da bo imel kot davčni eksekutor več sreče, kakor so jo imeli drugi, ker se ga bodo ljudje bali.

Imenitjaite se CMD

Sobo odda

SOBO S HRANO oddam gospodu. Vrbanova ul. 28, pritličje, desno. 2401

OPREMLJENO SOBO oddam v bližini parka boljšemu gospodu ali dvema. Trubarjeva ul. 11. 2388

Prodam

OTROŠKI VOZIČEK poceni prodam. Taborska ul. 20. 2390

DEKORACIJSKI DIVAN poceni naprodaj. Gregorčičeva ul. 4, vrata 6. 2407

Stanovanje

GOSPODA sprejem na stanovanje in hrano. Lešnik, Aleksandrova cesta 64. 2400

GOSPODA, ki ima stalno službo, sprejem na stanovanje. Iržaška cesta 3. 2389

GOSPODA SPREJMEM na hrano. Najraje upokojenca. Tattenbachova ul. 18, pritličje, vrata 2. 2405

Službo dobi

PLAČILNO NATAKARICO sprejem takoj. Gostilna Vico, Rotovski trg. 2406

Otvoritev vrta

s koncertom restavracije »Novi svet«, Jurčičeva ulica 7 bo v soboto, dne 1. junija 1935. Pojedina ocvrtih piščancev. Prvovrstna kuhinja, morske ribe, razne specialitete, vedno sveži čevabčiči in ražnjiči. Toči se prvovrstno pivo iz sodčka pivovarne »UNION« kakor tudi dalmatinska in štajerska vina.

Za obilen obisk se priporočata J. in B. Povodnik, restavraterja.

Edini slovenski dnevnik na ozemlju bivše mariborske oblasti je »Večernik«.

Ze to priprosto dejstvo nalaga našemu mestu in vsemu slovenskemu Podravju očito nalogo poskrbeti za to, da bo mogel uspešno vršiti svoje nacionalno poslanstvo. To pa bo mogoče le tedaj, ako »Večernik« izpopolni tudi svoje oglaševanje, zlasti male oglaševanje, ki so neverjetno poceni. Sedaj žal pogrešamo stotine Slovencev, trgovcev, obrtnikov, posestnikov, zasebnikov itd., ki bi, ko kaj prodajajo, kupujejo ali iščejo, morali oglaševati v »Večernikovih« malih oglaših. »Večernik« dela za Vas, delajte Vi zanj!